

Doctoral Summer School Cultuurkunde

Inhoud

Doelgroep	2
Doelstellingen	2
Praktische organisatie.....	3
Inhoudelijk	4
Voortraject	4
Module 1	5
Module 2	5
Praktische voorbeelden	6
Voorbeeld 1	6
Voorbeeld 2	7

Doelgroep

De Doctoral Summer School Cultuurkunde kan voor promovendi bij verschillende vakgroepen Nederlands in een bepaalde regio (of transregionaal) worden georganiseerd. Omdat het aantal promovendi cultuurkunde in de internationale neerlandistiek bijzonder beperkt is, wordt aangeraden om de Doctoral Summer School ook open te stellen voor gevorderde masterstudenten die in de toekomst van plan zijn om wetenschappelijk onderzoek in de Nederlandse cultuurkunde te verrichten. Ook promovendi die niet per se bij de neerlandistiek promotieonderzoek verrichten (bv. promovendi van interculturele studies, politieke studies, geschiedenis, kunstgeschiedenis, letterkunde, nieuwe media en digitale cultuur, genderstudies, vertaalkunde enz.) kunnen er deel aan nemen, onder de voorwaarde dat hun taalniveau het toelaat (Nederlands op C1 niveau).

Doelstellingen

Ervaren Neerlandici van verschillende vakgroepen (zowel uit eigen regio als ook daarbuiten, en eventueel ook uit Nederland en/of Vlaanderen) delen met jonge onderzoekers hun expertise in een reeks lezingen en workshops.

De belangrijkste doelstellingen van deze Doctoral Summer School zijn:

- jong talent uit de internationale neerlandistiek een kans geven om in internationaal verband kennis te maken met actuele thema's en recente onderzoeksmethoden van het vakgebied cultuurkunde uit het brede Nederlandstalige gebied;
- de studenten kennis te laten maken met en denkwijzen en ideeën van docenten en studenten van andere landen en andere onderzoekstradities;
- bijdrage aan de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek in de Nederlandse cultuurkunde wereldwijd en een steun aan het begin van de wetenschappelijke carrière van jonge onderzoekers;
- vergroten van de kans dat afstuderende neerlandici betrokken blijven bij hun vakgroep (en daarmee verlichten van het tekort aan menskracht bij vakgroepen Nederlands wereldwijd);
- versterking van contacten tussen jonge neerlandici in de regio en wereldwijd;
- de studenten kennis laten maken met lopende onderzoeksprojecten en waar mogelijk hen ook in het werk te betrekken;
- de vaardigheden van de deelnemende studenten te bevorderen i.v.m. academische competenties, zoals publiceren in vakbladen, projectaanvragen, enz.;
- creëren van een bruisende en inspirerende omgeving in de internationale neerlandistiek en docenten laten leren van elkaar

Praktische organisatie

Een Doctoral Summer School in de Nederlandse Letterkunde bestaat uit zes lesdagen in het kader waarvan drie hoofdmodules worden aangeboden aangevuld met inhoudelijk randprogramma.

MODULE 1: workshop rond een vast thema

MODULE 2: reeks lezingen en workshops rond meerdere subthema's

RANDPROGRAMMA:

- inleidende gastlezing;
- gastonderzoeker, deskundige op het gebied van de cultuurkunde, cultureel programma dat samenhangt met het gastland en de Lage Landen (bezoek aan een nationaal museum met Nederlandse en Vlaamse meesters, kunsttentoonstelling, boekpresentatie)

Gezien het aantal contacturen als ook de nodige voorbereidingstijd krijgt elke deelnemer die de complete Doctoral Summer School heeft gevolgd en succesvol afgerond 5 studiepunten (ECTS) toegekend. Deze punten moeten op een certificaat van deelname worden vermeld dat afgegeven wordt door de instelling die de Doctoral Summer School organiseert. Bij meerdere organiserende instellingen wordt het certificaat afgegeven door de instelling waar de Doctoral Summer School effectief plaatsvindt.

Extra vanaf 2026 (in ontwikkeling)

MODULE 3: online module voor academisch schrijven en academische vaardigheden

Er wordt gewerkt aan een onlinecursus die verplicht of optioneel aangeboden kan worden in het voor- of natraject. Deze cursus kan worden ingezet als het verplichte onlinetraject bij cursussen georganiseerd in het kader van *Blended Intensive Programmes* (bv. deze die via Erasmus+ worden georganiseerd). De basiscursus is een zelfdraaiende online cursus die op elk moment zonder begeleiding gevolgd kan worden. Bij deze cursus hoort ook een aanvullende set opdrachten die met begeleiding gevolgd zouden moeten worden. De modules (inhoudelijk samenhangende onderdelen van de cursus) zijn gericht op academische taalvaardigheid, maar ook op andere thema's, zoals publiceren en presentatievaardigheid.

Voorstel praktische dagindeling

	Dag 1	Dag 2	Dag 3	Dag 4	Dag 5	Dag 6
Ochtend	Inleidende (gast)lezing + workshop (wisselende groepen)	Lezing MODULE 2 subthema 1 + workshop (wisselende groepen)	Lezing MODULE 2 subthema 2 + workshop (wisselende groepen)	Lezing MODULE 2 subthema 3 + workshop (wisselende groepen)	Lezing MODULE 2 subthema 4 (Cultuurdidactiek) + workshop (wisselende groepen)	Presentaties groepen MODULE 1: Subthema's 1, 2, 3 en 4
Middag	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's 1, 2, 3 en 4)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's 1, 2, 3 en 4)	Gastonderzoeker	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's 1, 2, 3 en 4)	Workshop MODULE 1 (vaste groepen Subthema's 1, 2, 3 en 4)	Nabespreking en evaluatie

Inhoudelijk

Voor een Doctoral Summer School Cultuurkunde wordt steeds een nieuw overkoepelend onderwerp gekozen dat breed genoeg is om doctorandi en gevorderde masterstudenten aan te trekken die verschillende onderzoeksprojecten uitvoeren. Het onderwerp moet vooral een paraplu-rol spelen voor verschillende subthema's en methodologische aanzet geven tot onderzoek naar verschillende aspecten van de cultuurkunde. Het is wel belangrijk om variatie in de thematiek van de elkaar opvolgende edities in te voeren omdat de deelnemers vaak enkele keren achter elkaar aan de Doctoral Summer School deelnemen.

Binnen het overkoepelende thema, dat benaderd wordt vanuit een algemene methodologische of interpretatieve invalshoek, worden vier subthema's geselecteerd. Elk van deze subthema's behandelt specifieke, concrete onderzoeksuitdagingen. De docenten werken elk thema uit in twee delen: een meer algemeen en theoretisch luik (MODULE 1), gevolgd door een concretere en praktijkgerichte uitwerking (MODULE 2).

Voortraject

Enkele maanden vóór de start van de Doctoral Summer School ontvangen alle deelnemers een lijst met subthema's, telkens vergezeld van een korte abstract per module. Op basis daarvan kiezen zij het thema dat het best aansluit bij hun eigen onderzoek of interesse. Bij elk gekozen subthema ontvangen de deelnemers theoretische literatuur (ca. 50-70 pagina's), samen met enkele algemene vragen. Aan de hand hiervan kiest elke deelnemer een eigen casus – al dan niet gerelateerd aan het eigen onderzoek – en bereidt een persoonlijke abstract voor. In deze abstract wordt de link tussen de overkoepelende thematiek, het subthema en de gekozen casus helder uiteengezet.

De abstracts worden enkele weken vóór de Doctoral Summer School ingeleverd, zodat de docenten (die optreden als begeleiders van de themagroepen) hiermee de workshops van MODULE 1 kunnen voorbereiden.

Module 1

In het kader van MODULE 1 werken de deelnemers, ingedeeld in groepen, de hele week lang aan een specifiek subthema. Elke groep behandelt een ander subthema, steeds binnen hetzelfde overkoepelende thema. Tijdens het voortraject verdiepen de deelnemers zich in de theoretische literatuur en bereiden ze abstracts voor rond eigen casussen. Gedurende de middagcolleges werken de deelnemers verder aan hun paper, onder begeleiding van de docent die hun themagroep ondersteunt. Deze docent begeleidt dezelfde groep doorheen de hele week en bouwt voort op de casussen die hij of zij vooraf heeft voorgesteld.

MODULE 1 mondt uit in groepspresentaties, waarin de vier subthema's (1, 2, 3 en 4) worden toegelicht. In deze presentaties wordt duidelijk hoe de gezamenlijke theoretische lijn doorwerkt in de individuele casussen van de deelnemers. Het doel van de presentaties is om te laten zien op welke manieren de theoretische achtergrond praktisch toegepast kan worden in de verschillende casussen en hoe de methodologische vraagstukken op vaak uiteenlopende voorbeelden tot nieuwe inzichten kunnen leiden.

Module 2

Voor MODULE 2 kiest elke docent zelf een casus en stelt daarbij relevante literatuur samen (ongeveer 50 à 70 pagina's per subthema), aangevuld met enkele leidende vragen die als uitgangspunt dienen voor de bespreking tijdens de workshop.

Deze module bestaat uit lezingen waarin de gekozen casussen per subthema worden voorgesteld. Aansluitend vinden er workshops plaats in kleine, wisselende groepen. Zo komen deelnemers in contact met collega's uit andere themagroepen van MODULE 1, wat de uitwisseling van ideeën en perspectieven stimuleert. Elke docent begeleidt telkens een andere groep studenten. In de ochtendworkshops zitten de deelnemers niet bij dezelfde groep. De docenten hebben zelf ook de

bibliografie van de collega-docent doorgenomen en voeren het gesprek rondom dat thema met steeds andere deelnemers. MODULE 2 is voornamelijk bedoeld om een inspirerende omgeving te creëren voor uitwisseling van inzichten en mondt in tegenstelling tot MODULE 1 niet uit in presentaties.

Bij elke editie van de Doctoral Summer School Cultuurkunde staat ook een didactisch subthema centraal. Een docent neemt het thema cultuurdidactiek onder de loep en denkt in het kader van MODULE 2 na over manieren om cultuurkunde rond het overkoepelende thema praktisch toepasbaar te maken.

Praktische voorbeelden

Hieronder geven we twee voorbeelden weer die op grond van de voornoemde algemene richtlijnen werden voorbereid.

Voorbeeld 1

Paraplu-onderwerp: Media en geschiedenis

Subthema 1: Imagologie in de Nederlandstalige media. Beeldvorming rondom verschillende multiculturele groepen in Nederland/België

Casus MODULE 2: Representatie in verschillende landen/regio's van de verschillende emigratiegolven, van gastarbeiders naar allochtonen, naar nieuwkomers

Subthema 2: Canonvorming

Casus MODULE 2: Verschuivingen in het maatschappelijk debat rondom de canonvorming (in cultuur, kunst, geschiedenis, literatuur enz.)

Subthema 3: De omgang met het koloniale verleden

Casus MODULE 2: Representatie van het (post)kolonialisme in Nederland/België. De twee studies van David van Reybrouck *Revolusi* en *Congo* tegenover elkaar zetten.

Subthema 4: Cultuurdidactiek

Casus MODULE 2: Uitdagingen van het in de les toepassen van nieuwe media rondom geschiedenis (documentaires, series, film, podcasts, sociale media, populaire cultuur), aanpassing voor een specifiek doelpubliek

Voorbeeld 2

Paraplu-onderwerp: Discours en framing rond Nederland en Vlaanderen

Subthema 1: Semiotiek van Vlaamse/Nederlandse meesters

Casus MODULE 2: Een kunsthistorische schets in de ontwikkeling van Vlaamse en Nederlandse kunst (bijvoorbeeld aan de hand van *Een en toch apart* van Ludo Beheyt of dans- en muziekgeschiedenis)

Subthema 2: Voorbij stereotypering en clichévorming rondom Nederland/Vlaanderen

Casus MODULE 2: Representatie van Nederland/Vlaanderen in de doelregio of organiserende regio (bijvoorbeeld Centraal-Europa)

Subthema 3: De stad als thema

Casus MODULE 2: Amsterdam vs. Antwerpen als lieux de mémoire. Manieren waarop de stad (de gebouwen, de monumenten, symbolen van religie) dragers van betekenis zijn.

Subthema 4: Cultuurdidactiek

Casus MODULE 2: Streven naar een evenwichtige representatie van Vlaamse/Nederlandse auteurs in het onderwijs